

ROBERTS, ROBERT (1840 - 1871), cerddor

Enw: Robert Roberts
Dyddiad geni: 1840
Dyddiad marw: 1871
Rhyw: Gwryw
Galwedigaeth: cerddor
Maes gweithgaredd: Cerddoriaeth
Awdur: Robert David Griffith

Ganwyd 24 Mai 1840 yn Tanysgafell, Bethesda, Sir Gaernarfon. Yn 12 oed bu farw ei dad, a bu raid iddo fynd i weithio i'r chwarel. 'Eos Llechid' a ddysgodd iddo elfennau cerddoriaeth a chaniadaeth, a chymerodd [Henry Samuel Hayden](#), athro coleg hyfforddi Caernarfon, ddi-ddordeb ynddo oherwydd ei ddoniau arbennig, ac aeth am gwrs o addysg i'r coleg yn 14 oed. Oherwydd ei lwyddiant gyda'i efrydiau apwyntiwyd ef yn athro cynorthwyol yn y coleg, ac wedi marw'r athro apwyntiwyd ef yn olynnydd iddo. Yn 1866 penodwyd ef yn is-organydd eglwys gadeiriol Bangor, ac yn ddiweddarach, wedi marw'r organydd, yn organydd, a daliodd y swydd hyd ei farwolaeth. Ef oedd unig Gymro 'r cyfnod a ddaliodd y swydd o organydd yn eglwys gadeiriol Bangor. Yr oedd yn chwaraewr medrus ar y piano, y ffidil, a'r sielo. Cyfansoddodd nifer mawr o ddarnau cerddorol. Bu ei ganig 'Y Gwlithyn' yn boblogaidd, a hefyd 'Tynnwn ein rhwyfau yn gryf.' Cyfansoddodd gantawd, 'Gwarchae Harlech,' a cheir tonau o'i waith yn *Llyfr y Psalmiau* ('[Alawydd](#)') a *Llyfr Tonau ac Emynau* ([Stephen](#)). Bu farw Chwefror 1871 a chladdwyd ef ym mynwent Glanadda, Bangor.

Awdur

Robert David Griffith, (1877 - 1958)

Ffynonellau

W. Parry, *Llyfr Hanes Llenyddiaeth ac Enwogion Llanllechid a Llandegai* (1921)

Y Cerddor Cymreig (1861-1873), Mawrth 1871

Y Cerddor, Gorffennaf 1893

Dolenni Ychwanegol

VIAF: [162144647691021874759](#)

Wikidata: [Q20804761](#)

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC-RUU/1.0/>

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n [tudalen codi arian](#) am ragor o wybodaeth.

